proLékaře.cz | 12.11.2026

doi: 10.48095/cccsnn2020602

Mezinárodní klasifikace orofaciální bolesti (ICOP) – oficiální český překlad prvního vydání

The international classification of orofacial pain (ICOP) – the official Czech translation of the 1st edition

Souhrn

V únoru 2020 byla v odborném časopisu Cephalalgia publikována první verze Mezinárodní klasifikace orofaciální bolesti (International Classification of Orofacial Pain, 1st edition; ICOP), která stanovuje terminologii a kritéria pro diagnostiku orofaciální bolesti. Termín „orofaciální bolest" zahrnuje bolest v oblasti dutiny ústní a obličeje pod úrovní orbitomeatální linie. Klasifikace je členěna do sedmi oddílů: 1. Orofaciální bolest v souvislosti s poruchami dentoalveolárních a anatomicky blízkých struktur, 2. Myofasciální orofaciální bolest, 3. Bolest temporomandibulárního kloubu, 4. Orofaciální bolest v souvislosti s lézí nebo onemocněním kraniálních nervů, 5. Orofaciální bolesti s příznaky připomínajícími primární bolesti hlavy, 6. Idiopatická orofaciální bolest a 7. Hodnocení psychosociálních faktorů u pacientů s orofaciální bolestí. V oddílu 5. Orofaciální bolesti s příznaky připomínajícími primární bolesti hlavy jsou definovány nové klinické jednotky: 5.1 Orofaciální migréna, 5.2 Tenzní typ orofaciální bolesti, 5.3 Trigeminová autonomní orofaciální bolest, 5.4 Neurovaskulární orofaciální bolesti a jejich podtypy. Přehledový článek přináší úvod do problematiky orofaciální bolesti a představuje oficiální český překlad klasifikace ICOP.

Abstract

The first International Classification of Orofacial Pain (ICOP), published in the journal Cephalalgia in February 2020, has established both the terminology and the diagnostic criteria of orofacial pain. The term 'orofacial pain' includes the pain of the structures in the oral cavity and the face below the orbitomeatal line. This classification is divided into seven sections: 1. Orofacial pain attributed to disorders of dentoalveolar and anatomically related structures, 2. Myofascial orofacial pain, 3. Temporomandibular joint pain, 4. Orofacial pain attributed to a lesion or disease of the cranial nerves, 5. Orofacial pains resembling presentations of primary headaches, 6. Idiopathic orofacial pain, and 7. Psychosocial assessment of patients with orofacial pain. In section 5. Orofacial pains resembling presentations of primary headaches, new clinical entities were defined: 5.1 Orofacial migraine, 5.2 Tension-type orofacial pain, 5.3 Trigeminal autonomic orofacial pain, 5.4 Neurovascular orofacial pains and their subtypes. This review provides an introduction to orofacial pain and presents the official Czech translation of the ICOP.

Česká verze Mezinárodní klasifikace orofaciální bolesti byla schválena International Headache Society dne 30. 10. 2020.

Redakční rada potvrzuje, že rukopis práce splnil ICMJE kritéria pro publikace zasílané do biomedicínských časopisů.
The Editorial Board declares that the manuscript met the ICMJE "uniform requirements" for biomedical papers.

P. Řehulka[1], J. Bartáková[2], M. Hudečková[3], T. Filipovský[4], R. Kotas[5,6], T. Nežádal[6–9]

[1] I. neurologická klinika LF MU a FN u sv. Anny v Brně
[2] Stomatologická klinika LF MU a FN u sv. Anny v Brně
[3] Klinika otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku LF MU a FN u sv. Anny v Brně
[4] ORL klinika, ÚVN – VFN, Praha
[5] Neurologická klinika LF UK a FN Plzeň
[6] Sekce pro diagnostiku a léčbu bolestí hlavy ČNS ČLS JEP
[7] Neurologické oddělení, ÚVN – VFN, Praha
[8] Institut neuropsychiatrické péče, Praha
[9] Neurochirurgická a neuroonkologická klinika 1. LF UK a ÚVN – VFN, Praha

✉ MUDr. Pavel Řehulka, Ph.D.
Centrum pro diagnostiku a léčbu bolestí hlavy
I. neurologická klinika
LF MU a FN u sv. Anny v Brně
Pekařská 53
656 91 Brno
e-mail: pavel.rehulka@fnusa.cz

Přijato k recenzi: 31. 8. 2020
Přijato do tisku: 24. 9. 2020

Klíčová slova

obličejová bolest – neuralgie trigeminu – klasifikace – český překlad

Key words

facial pain – trigeminal neuralgia – classification – Czech translation

proLékaře.cz | 12.11.2026

Úvod

Více než 30 let po vydání první verze Mezinárodní klasifikace bolestí hlavy (International Classification of Headache; ICHD) [1] byla v únoru 2020 v odborném časopisu Cephalalgia publikována první verze Mezinárodní klasifikace orofaciální bolesti (International Classification of Orofacial Pain; ICOP) [2]. Přináší jasnou terminologii, která nejen usnadňuje diagnostiku a mezioborovou komunikaci, ale také může omezit nedorozumění a zabránit nepatřičným postupům při péči o pacienty s orofaciální bolestí.

Tato nová klasifikace vznikla díky spolupráci členů Orofacial and Head Pain Special Interest Group (OFHP SIG), International Association for the Study of Pain (IASP), International Network for Orofacial Pain and Related Disorders Methodology (INfORM), American Academy of Orofacial Pain (AAOP) a International Headache Society (IHS) [2].

Aktuální překlad do českého jazyka byl pořízen se zřetelem na recentně uveřejněný český překlad Mezinárodní klasifikace pro bolesti hlavy (ICHD-3) [3]. Na překladu, jeho jazykové korekci nebo odborné recenzi se podíleli všichni autoři. Česká verze ICOP byla schválena International Headache Society (IHS) dne 30. 10. 2020 a je určena ke klinickému použití, edukačním a výzkumným účelům.

Klasifikace orofaciální bolesti ICOP

Klasifikace se záměrně drží hierarchického uspořádání, struktury a formátu aktuální verze Mezinárodní klasifikace bolestí hlavy (ICHD-3) [4]. Na rozdíl od ICHD-3 však nejsou diagnózy na první úrovni členěny podle (primární či sekundární) etiologie, ale na základě lokalizace nebo distribuce bolesti v rámci anatomicky definovaných struktur či tkání.

1. Orofaciální bolest v souvislosti s poruchami dentoalveolárních a anatomicky blízkých struktur

V první části jsou popsány klinické jednotky, charakterizované orofaciální bolestí, způsobené onemocněními, úrazy nebo abnormální funkcí příslušných tkání (zubní dřeň, ozubice, dáseň, ústní sliznice, slinné žlázy, čelist) a také normální funkcí zubní dřeně spočívající v signalizaci hrozícího poškození zubu. Etiologie bolesti je vždy sekundární a stanovení diagnózy je závislé na průkazu vyvolávajícího patologického nálezu v oblasti dutiny ústní. Co do počtu definovaných klinických jednotek se jedná o nejrozsáhlejší oddíl celé klasifikace.

2. Myofasciální orofaciální bolest

Myofasciální orofaciální bolest je zastřešující pojem pro bolest svalů, bez jednoznačné vazby na jejich určité části nebo struktury. Klíčovým kritériem je provokace bolesti nejčastěji postižených žvýkacích svalů (musculus temporalis a/nebo musculus masseter) palpací a/nebo maximálním (aktivním či pasivním) otevřením úst. Lokální bolest může být doprovázena šířením bolesti v anatomických hranicích palpované struktury (pain spread) či vyzařováním bolesti mimo anatomické hranice vyšetřované struktury (pain referral). Pro budoucí revize ICOP je předpokládáno rozšíření těchto kritérií i na méně často postižené žvýkací a orofaciální svaly. Poruchy jsou děleny na primární/sekundární a na další úrovni na akutní/chronické.

3. Bolest temporomandibulárního kloubu

Bolesti v oblasti temporomandibulárního skloubení jsou v ICOP roztříděny podle etiologie na primární a sekundární. U primárních poruch nelze určit specifickou příčinu (jsou idiopatické), ačkoli určité patofyziologické mechanizmy mohou být známé. Sekundární poruchy jsou definovány vyvolávajícím strukturálním onemocněním. Bolest je provokována palpací oblasti okolo zevního pólu kondylu mandibuly a/nebo jejím pohyby: depresí, protruzí a lateropulzí.

4. Orofaciální bolest v souvislosti s lézí nebo onemocněním kraniálních nervů

Tato sekce vyjímá z klasifikace ICHD-3 dvě skupiny diagnóz:

13.1 Bolest vyvolaná poškozením nebo onemocněním trojklaného nervu (trigeminu) a *13.2 Bolest vyvolaná poškozením nebo onemocněním glossofaryngeálního nervu.*

Klasifikační kritéria těchto jednotek jsou identická s ICHD-3 a rozlišují mezi bolestmi primární a sekundární etiologie. Oproti ICHD-3 autoři ICOP v názvosloví upřednostnili pojem „neuropatická bolest" před termínem „bolestivá neuropatie".

5. Orofaciální bolesti s příznaky připomínajícími primární bolesti hlavy

ICOP uvádí do oficiální terminologie a klinické praxe nové jednotky: *5.1 Orofaciální migréna, 5.2 Tenzní typ orofaciální bolesti, 5.3 Trigeminová autonomní orofaciální bolest, 5.4 Neurovaskulární orofaciální bolest* a jejich podtypy.

Jedná se o de novo vzniklé orofaciální bolesti u pacientů bez jakékoli preexistující primární bolesti hlavy (migréna, tenzní typ bolesti hlavy apod.). Záchvaty bolesti jsou lokalizovány výhradně v oblasti pod orbitomeatální linií (nejsou doprovázeny bolestí hlavy) a pouze svými doprovodnými příznaky upomínají některou z primárních bolestí hlavy.

6. Idiopatická orofaciální bolest

Skupinu tvoří intraorální nebo obličejové bolesti neznámé etiologie. Bolest je perzistující a neostře lokalizovaná v trigeminální distribuci; její charakter a intenzita je extrémně variabilní.

7. Hodnocení psychosociálních faktorů u pacientů s orofaciální bolestí

Poslední část klasifikace obecným způsobem uvádí orofaciální bolest do kontextu biopsychosociálního modelu zdraví. Zmíněny jsou některé psychologické, behaviorální, sociální a funkční fenomény a nástroje jejich kvantifikace a hodnocení.

Obecné poznámky k ICOP

Mezinárodní klasifikace orofaciální bolesti definuje obličejovou bolest jako bolest lokalizovanou pod úrovní orbitomeatální linie (spojnice mezi zevním očním koutkem a zevním zvukovodem), před ušním boltcem a dolní hranicí obličeje oproti krku (tělo, úhel a ramus mandibuly). Bolest v oblasti dutiny ústní je výslovně zahrnuta v termínu „orofaciální bolest". Bolest hlavy je podle ICOP definována jako bolest intrakraniální, nad úrovní orbitomeatální linie a/nebo nad linea nuchae. Přesto ICOP předpokládá existenci případů orofaciální bolesti vyzařující i nad úroveň orbitomeatální linie [2]. Navíc je v této souvislosti vhodné připomenout, že dermatom trojklaného nervu dosahuje dorzálně až k interaurikulární čáře, takže zahrnuje celou čelní a značnou část spánkové a parietální oblasti [5].

I proto zůstávají hlavním principem ICOP (podobně jako ICHD-3) charakteristiky jednotlivých popsaných poruch a nikoli jejich pouhá lokalizace (hlava/obličej). Při diferenciální diagnostice některých komplexních klinických fenotypů je proto nutné zvažovat

proLékaře.cz | 12.11.2026

nejen jednotky uvedené v ICOP, ale i ty, které jsou popsány v ICHD-3.

1. Jednotky vedené pouze v ICOP jsou řazeny v rozsáhlých skupinách: *1. Orofaciální bolest v souvislosti s poruchami dentoalveolárních a anatomicky blízkých struktur, 2. Myofasciální orofaciální bolest a 3. Bolest temporomandibulárního kloubu.* Pro případnou přidruženou ipsilaterální bolest hlavy zůstávají v ICHD-3 obecně definované komplementární jednotky *11.6 Bolest hlavy v souvislosti s onemocněním zubů nebo čelisti, 11.7 Bolest hlavy v souvislosti s onemocněním temporomandibulárního kloubu, 11.9 Bolest hlavy v souvislosti s jiným onemocněním lbi, krku, očí, uší, nosu, paranazálních dutin, zubů, dutiny ústní nebo jiných obličejových nebo krčních struktur.*
2. Některé jednotky jsou vedeny duplicitně v ICOP i ICHD-3. Jedná se o diagnózy ICHD-3 skupiny *13. Kraniální neuralgie a další obličejové bolesti* klasifikace. V ICOP jsou definovány identicky, nicméně jsou roztříděny do rozdílných skupin: *4. Orofaciální bolest v souvislosti s lézí nebo onemocněním kraniálních nervů, 6. Idiopatická orofaciální bolest.*
3. Klasifikace pouze v systému ICHD-3 je ponechána případům méně častých neuralgií a bolestí s převažující lokalizací mimo orofaciální oblast: *13.3 Bolest vyvolaná poškozením nebo onemocněním intermediálního nervu, 13.4 Neuralgie nervi occipitalis (okcipitální neuralgie), 13.5 Neck – tongue syndrome (syndrom šíje – jazyk), 13.6 Bolestivá optická (dříve retrobulbární) neuritida, 13.7 Bolest hlavy v souvislosti s ischemickou lézí okohybných nervů, 13.8 Tolosa-Huntův syndrom, 13.9 Paratrigeminální okulosympatický syndrom (Raederův syndrom), 13.10 Rekurentní bolestivá oftalmoplegická neuropatie, 13.13 Centrální neuropatická bolest* [2].

Kódy a diagnózy ICOP

1. Orofaciální bolest v souvislosti s poruchami dentoalveolárních a anatomicky blízkých struktur

- 1.1 Bolest zubů
  - 1.1.1 Bolest zubní dřeně
    - 1.1.1.1 Bolest zubní dřeně v souvislosti s hypersenzitivitou
      - 1.1.1.1.1 Bolest zubní dřeně v souvislosti s prasklinami ve sklovině
      - 1.1.1.1.2 Bolest zubní dřeně v souvislosti s obnaženým dentinem
        - 1.1.1.1.2.1 Bolest zubní dřeně v souvislosti s opotřebením nebo abrazí zubu
        - 1.1.1.1.2.2 Bolest zubní dřeně v souvislosti s frakturou zubu způsobující obnažení dentinu
        - 1.1.1.1.2.3 Bolest zubní dřeně v souvislosti s poruchou vývoje tvrdých zubních tkání
      - 1.1.1.1.3 Bolest zubní dřeně v souvislosti se zubním ošetřením
        - 1.1.1.1.3.1 Bolest zubní dřeně v souvislosti s nadměrným odstraněním dentinu
        - 1.1.1.1.3.2 Bolest zubní dřeně v souvislosti s umístěním výplně
        - 1.1.1.1.3.3 Bolest zubní dřeně v souvislosti s hyperokluzí nebo hyperartikulací provázející zubní ošetření pomocí výplní
      - 1.1.1.1.4 Bolest zubní dřeně v souvislosti s centrální senzitizací
      - 1.1.1.1.5 Bolest zubní dřeně v souvislosti s hypersenzitivitou z jiné příčiny
    - 1.1.1.2 Bolest zubní dřeně v souvislosti s obnažením dřeně způsobené traumatem zubu
    - 1.1.1.3 Bolest zubní dřeně v souvislosti s pulpitidou (zánětem zubní dřeně)
      - 1.1.1.3.1 Bolest zubní dřeně v souvislosti s reverzibilní pulpitidou způsobenou infekcí dentinu
        - 1.1.1.3.1.1 Bolest zubní dřeně v souvislosti s reverzibilní pulpitidou způsobenou kazem nezasahujícím do dřeňové dutiny
        - 1.1.1.3.1.2 Bolest zubní dřeně v souvislosti s reverzibilní pulpitidou způsobenou frakturou tvrdých zubních tkání s obnažením dentinu
        - 1.1.1.3.1.3 Bolest zubní dřeně v souvislosti s reverzibilní pulpitidou způsobenou prasklinou zubu bez známek ztráty tvrdých zubních tkání
      - 1.1.1.3.2 Bolest zubní dřeně v souvislosti s ireverzibilní pulpitidou způsobenou infekcí dentinu
        - 1.1.1.3.2.1 Bolest zubní dřeně v souvislosti s ireverzibilní pulpitidou způsobenou kazem zasahujícím dřeňovou dutinu
        - 1.1.1.3.2.2 Bolest zubní dřeně v souvislosti s ireverzibilní pulpitidou způsobenou frakturou tvrdých zubních tkání bez obnažení dřeně
        - 1.1.1.3.2.3 Bolest zubní dřeně v souvislosti s ireverzibilní pulpitidou způsobenou prasklinou zubu bez známek ztráty tvrdých zubních tkání
      - 1.1.1.3.3 Bolest zubní dřeně v souvislosti s ireverzibilní pulpitidou způsobenou infekcí zubní dřeně
        - 1.1.1.3.3.1 Bolest zubní dřeně v souvislosti s ireverzibilní pulpitidou způsobenou kazem zasahujícím dřeňovou dutinu a s infekcí dřeně
        - 1.1.1.3.3.2 Bolest zubní dřeně v souvislosti s ireverzibilní pulpitidou způsobenou frakturou tvrdých zubních tkání s obnažením dřeně
      - 1.1.1.3.4 Bolest zubní dřeně v souvislosti se zevní cervikální resorpcí kořene
      - 1.1.1.3.5 Bolest zubní dřeně v souvislosti s pulpitidou z jiné příčiny
    - 1.1.1.4 Bolest zubní dřeně v souvislosti se systémovou příčinou
  - 1.1.2 Periodontální bolest
    - 1.1.2.1 Periodontální bolest v souvislosti s periodontitidou (zánětem periodoncia)
      - 1.1.2.1.1 Periodontální bolest v souvislosti s traumaticky vyvolaným periodontálním zánětem
        - 1.1.2.1.1.1 Periodontální bolest v souvislosti s hyperokluzí nebo hyperartikulací
        - 1.1.2.1.1.2 Postoperační periodontální bolest
        - 1.1.2.1.1.3 Periodontální bolest v souvislosti s náhodným traumatem zubu
        - 1.1.2.1.1.4 Periodontální bolest v souvislosti s jiným poraněním nebo poškozením
      - 1.1.2.1.2 Periodontální bolest v souvislosti s apikální periodontitidou způsobenou endodontickým onemocněním
        - 1.1.2.1.2.1 Periodontální bolest v souvislosti se zánětem pulpy
        - 1.1.2.1.2.2 Periodontální bolest v souvislosti s endodontickou infekcí
          - 1.1.2.1.2.2.1 Periodontální bolest v souvislosti s intraradikulární endodontickou infekcí

proLékaře.cz | 12.11.2026

1.1.2.1.2.2.2 Periodontální bolest v souvislosti s extraradikulární endodontickou infekcí
1.1.2.1.3 Periodontální bolest v souvislosti s onemocněním parodontu
1.1.2.1.3.1 Periodontální bolest v souvislosti s chronickou parodontitidou
1.1.2.1.3.2 Periodontální bolest v souvislosti s agresivní parodontitidou
1.1.2.1.3.3 Periodontální bolest v souvislosti s periodontitidou jako projevem systémového onemocnění
1.1.2.1.3.3.1 Periodontální bolest v souvislosti s hematologickým onemocněním
1.1.2.1.3.3.2 Periodontální bolest v souvislosti s genetickým onemocněním
1.1.2.1.3.3.3 Periodontální bolest v souvislosti s nespecifikovaným systémovým onemocněním
1.1.2.1.3.4 Periodontální bolest v souvislosti s nekrotizující ulcerózní periodontitidou
1.1.2.1.3.5 Periodontální bolest v souvislosti s periodontálním abscesem
1.1.2.1.4 Periodontální bolest v souvislosti s apikální a marginální periodontitidou způsobenou kombinací endodontické infekce a onemocnění parodontu
1.1.2.1.5 Periodontální infekce v souvislosti s infekční periimplantitidou
1.1.2.2 Periodontální bolest v souvislosti s lokální nezánětlivou příčinou
1.1.3 Bolest dásně
1.1.3.1 Bolest dásně v souvislosti s gingivitidou (zánětem dásně)
1.1.3.1.1 Bolest dásně v souvislosti s poraněním
1.1.3.1.2 Bolest dásně v souvislosti s infekcí
1.1.3.1.2.1 Bolest dásně v souvislosti s bakteriální infekcí
1.1.3.1.2.2 Bolest dásně v souvislosti s virovou infekcí
1.1.3.1.2.3 Bolest dásně v souvislosti s mykotickou infekcí
1.1.3.1.3 Bolest dásně v souvislosti s autoimunitou
1.1.3.1.4 Bolest dásně v souvislosti s hypersenzitivní nebo alergickou reakcí
1.1.3.1.5 Bolest dásně v souvislosti se zánětem dásně z jiné příčiny
1.1.3.2 Bolest dásně v souvislosti s maligní lézí
1.2 Bolesti ústní sliznice, slinné žlázy a čelisti
1.2.1 Bolest ústní sliznice
1.2.1.1 Bolest ústní sliznice v souvislosti se zánětem ústní sliznice
1.2.1.1.1 Bolest ústní sliznice v souvislosti s poraněním nebo poškozením
1.2.1.1.1.1 Bolest ústní sliznice v souvislosti s neiatrogenním poraněním nebo poškozením
1.2.1.1.1.2 Bolest ústní sliznice v souvislosti s chirurgickým nebo jiným lokálním iatrogenním poškozením
1.2.1.1.1.3 Bolest ústní sliznice v souvislosti s ozářením nebo chemoterapií
1.2.1.1.2 Bolest ústní sliznice v souvislosti s infekcí
1.2.1.1.2.1 Bolest ústní sliznice v souvislosti s bakteriální infekcí
1.2.1.1.2.2 Bolest ústní sliznice v souvislosti s virovou infekcí
1.2.1.1.2.3 Bolest ústní sliznice v souvislosti s mykotickou infekcí
1.2.1.1.3 Bolest ústní sliznice v souvislosti s autoimunitou
1.2.1.1.4 Bolest ústní sliznice v souvislosti s hypersenzitivitou nebo alergickou reakcí
1.2.1.1.5 Bolest ústní sliznice v souvislosti se zánětem ústní sliznice z jiné příčiny
1.2.1.2 Bolest ústní sliznice v souvislosti s maligní lézí
1.2.2 Bolest slinné žlázy
1.2.2.1 Bolest slinné žlázy v souvislosti s obstrukcí
1.2.2.2 Bolest slinné žlázy v souvislosti s infekcí
1.2.2.2.1 Bolest slinné žlázy v souvislosti s bakteriální infekcí
1.2.2.2.2 Bolest slinné žlázy v souvislosti s virovou infekcí
1.2.2.3 Bolest slinné žlázy v souvislosti s rekurentní juvenilní parotitidou
1.2.2.4 Bolest slinné žlázy v souvislosti s imunologicky zprostředkovanou poruchou
1.2.2.5 Bolest slinné žlázy v souvislosti s jinou příčinou
1.2.3 Bolest čelisti
1.2.3.1 Bolest čelisti v souvislosti s poraněním nebo poškozením
1.2.3.2 Bolest čelisti v souvislosti s infekcí
1.2.3.2.1 Bolest čelisti v souvislosti s bakteriální infekcí
1.2.3.2.2 Bolest čelisti v souvislosti s virovou infekcí
1.2.3.2.3 Bolest čelisti v souvislosti s mykotickou infekcí
1.2.3.3 Bolest čelisti v souvislosti s lokální benigní lézí
1.2.3.4 Bolest čelisti v souvislosti s lokální maligní lézí
1.2.3.4.1 Bolest čelisti v souvislosti s lokální malignitou
1.2.3.4.2 Bolest čelisti v souvislosti se vzdálenou malignitou
1.2.3.5 Bolest čelisti v souvislosti s léčbou
1.2.3.6 Bolest čelisti v souvislosti se systémovým onemocněním

proLékaře.cz | 12.11.2026

2. Myofasciální orofaciální bolest
- 2.1 Primární myofasciální orofaciální bolest
- 2.1.1 Akutní primární myofasciální orofaciální bolest
- 2.1.2 Chronická primární myofasciální orofaciální bolest
  - 2.1.2.1 Chronická málo frekventní primární myofasciální orofaciální bolest
  - 2.1.2.2 Chronická frekventní primární myofasciální orofaciální bolest
    - 2.1.2.2.1 Chronická frekventní primární myofasciální orofaciální bolest bez vyzařování bolesti
    - 2.1.2.2.2 Chronická frekventní primární myofasciální orofaciální bolest s vyzařováním bolesti
  - 2.1.2.3 Chronická vysoce frekventní primární myofasciální orofaciální bolest
    - 2.1.2.3.1 Chronická vysoce frekventní primární myofasciální orofaciální bolest bez vyzařování bolesti
    - 2.1.2.3.2 Chronická perzistující primární myofasciální orofaciální bolest s vyzařováním bolesti
- 2.2 Sekundární myofasciální orofaciální bolest
- 2.2.1 Myofasciální orofaciální bolest v souvislosti s tendinitidou
- 2.2.2 Myofasciální orofaciální bolest v souvislosti s myozitidou
- 2.2.3 Myofasciální orofaciální bolest v souvislosti se svalovým spasmem

3. Bolest temporomandibulárního kloubu
- 3.1 Primární bolest temporomandibulárního kloubu
- 3.1.1 Akutní primární bolest temporomandibulárního kloubu
- 3.1.2 Chronická primární bolest temporomandibulárního kloubu
  - 3.1.2.1 Chronická málo frekventní primární bolest temporomandibulárního kloubu
  - 3.1.2.2 Chronická frekventní primární bolest temporomandibulárního kloubu
    - 3.1.2.2.1 Chronická frekventní primární bolest temporomandibulárního kloubu bez vyzařování bolesti
    - 3.1.2.2.2 Chronická frekventní primární bolest temporomandibulárního kloubu s vyzařováním bolesti
  - 3.1.2.3 Chronická vysoce frekventní primární bolest temporomandibulárního kloubu
    - 3.1.2.3.1 Chronická vysoce frekventní primární bolest temporomandibulárního kloubu bez vyzařování bolesti
    - 3.1.2.3.2 Chronická vysoce frekventní primární bolest temporomandibulárního kloubu s vyzařováním bolesti
- 3.2 Sekundární bolest temporomandibulárního kloubu
- 3.2.1 Bolest temporomandibulárního kloubu v souvislosti s artritidou
  - 3.2.1.1 Bolest temporomandibulárního kloubu v souvislosti s nesystémovou artritidou
  - 3.2.1.2 Bolest temporomandibulárního kloubu v souvislosti se systémovou artritidou
- 3.2.2 Bolest temporomandibulárního kloubu při dislokaci disku
  - 3.2.2.1 Bolest temporomandibulárního kloubu při dislokaci a repozici disku
    - 3.2.2.1.1 Bolest temporomandibulárního kloubu při dislokaci disku s repozicí, s „close lock“
  - 3.2.2.2 Bolest temporomandibulárního kloubu při dislokaci disku bez repozice
- 3.2.3 Bolest temporomandibulárního kloubu v souvislosti s degenerativním kloubním onemocněním
- 3.2.4 Bolest temporomandibulárního kloubu v souvislosti se subluxací

4. Orofaciální bolest v souvislosti s lézí nebo onemocněním kraniálních nervů
- 4.1 Bolest vyvolaná poškozením nebo onemocněním trojklaného nervu (trigeminu)
- 4.1.1 Neuralgie trigeminu
  - 4.1.1.1 Klasická neuralgie trigeminu
    - 4.1.1.1.1 Klasická neuralgie trigeminu, čistě paroxysmální
    - 4.1.1.1.2 Klasická neuralgie trigeminu s doprovodnou trvalou obličejovou bolestí
  - 4.1.1.2 Sekundární neuralgie trigeminu
    - 4.1.1.2.1 Sekundární neuralgie trigeminu v souvislosti s roztroušenou sklerózou
    - 4.1.1.2.2 Sekundární neuralgie trigeminu v souvislosti se strukturální lézí
    - 4.1.1.2.3 Sekundární neuralgie trigeminu v souvislosti s jinými poruchami
  - 4.1.1.3 Idiopatická neuralgie trigeminu
    - 4.1.1.3.1 Idiopatická neuralgie trigeminu, čistě paroxysmální
    - 4.1.1.3.2 Idiopatická neuralgie trigeminu s doprovodnou trvalou obličejovou bolestí
- 4.1.2 Jiná trigeminová neuropatická bolest
  - 4.1.2.1 Trigeminová neuropatická bolest v souvislosti s akutní infekcí herpes zoster
  - 4.1.2.2 Postherpetická trigeminová neuralgie
  - 4.1.2.3 Posttraumatická trigeminová neuropatická bolest
    - 4.1.2.3.1 Pravděpodobná posttraumatická trigeminová neuropatická bolest
  - 4.1.2.4 Trigeminová neuropatická bolest v souvislosti s jiným onemocněním
    - 4.1.2.4.1 Pravděpodobná trigeminová neuropatická bolest v souvislosti s jiným onemocněním
  - 4.1.2.5 Idiopatická trigeminová neuropatická bolest
- 4.2 Bolest vyvolaná poškozením nebo onemocněním glossofaryngeálního nervu

proLékaře.cz | 12.11.2026

4.2.1 Neuralgie nervi glossopharyngei
4.2.1.1 Klasická neuralgie nervi glossopharyngei
4.2.1.2 Sekundární neuralgie nervi glossopharyngei
4.2.1.3 Idiopatická neuralgie nervi glossopharyngei
4.2.2 Glossofaryngeální neuropatická bolest
4.2.2.1 Glossofaryngeální neuropatická bolest vyvolaná známou příčinou
4.2.2.2 Idiopatická glossofaryngeální neuropatická bolest

5. Orofaciální bolesti s příznaky připomínajícími primární bolesti hlavy

5.1 Orofaciální migréna
5.1.1 Epizodická orofaciální migréna
5.1.2 Chronická orofaciální migréna
5.2 Tenzní typ orofaciální bolesti
5.3 Trigeminová autonomní orofaciální bolest
5.3.1 Orofaciální clusterové ataky
5.3.1.1 Epizodické orofaciální clusterové ataky
5.3.1.2 Chronické orofaciální clusterové ataky
5.3.2 Paroxysmální hemifaciální bolest
5.3.2.1 Epizodická paroxysmální hemifaciální bolest
5.3.2.2 Chronická paroxysmální hemifaciální bolest
5.3.3 Krátce trvající jednostranná neuralgiformní obličejová bolest s kraniálními autonomními příznaky (SUNFA)
5.3.3.1 Epizodická SUNFA
5.3.3.2 Chronická SUNFA
5.3.4 Hemifaciální trvalá bolest s autonomními příznaky
5.4 Neurovaskulární orofaciální bolest
5.4.1 Krátce trvající neurovaskulární orofaciální bolest
5.4.2 Dlouho trvající neurovaskulární orofaciální bolest

6. Idiopatická orofaciální bolest

6.1 Syndrom palčivých úst (burning mouth syndrome)
6.1.1 Syndrom palčivých úst bez somatosenzorických změn
6.1.2 Syndrom palčivých úst se somatosenzorickými změnami
6.1.3 Pravděpodobný syndrom palčivých úst
6.2 Perzistující idiopatická obličejová bolest (PIFP)
6.2.1 Perzistující idiopatická obličejová bolest bez somatosenzorických změn
6.2.2 Perzistující idiopatická obličejová bolest se somatosenzorickými změnami
6.2.3 Pravděpodobná perzistující idiopatická obličejová bolest
6.3 Perzistující idiopatická dentoalveolární bolest
6.3.1 Perzistující idiopatická dentoalveolární bolest bez somatosenzorických změn
6.3.2 Perzistující idiopatická dentoalveolární bolest se somatosenzorickými změnami
6.3.3 Pravděpodobná perzistující idiopatická dentoalveolární bolest
6.4 Trvalá jednostranná obličejová bolest s přidruženými atakami (CUFPA)

7. Hodnocení psychosociálních faktorů u pacientů s orofaciální bolestí

Konflikt zájmů

Autoři deklarují, že v souvislosti s předmětem přehledného referátu nemají žádný konflikt zájmů.

Literatura

1. Translation into Czech by permission from the International Headache Society and SAGE Publications Ltd. International Classification of Orofacial Pain, 1st edition (ICOP). Cephalalgia 2020; 40: 129–221.
2. International Classification of Orofacial Pain, 1st edition (ICOP). Cephalalgia 2020; 40(2): 129–221. doi: 10.1177/0333102419893823.
3. Nežádal T, Marková J, Bártková J et al. Mezinárodní klasifikace bolestí hlavy (ICHD-3) – oficiální český překlad. Cesk Slov Neurol N 2020; 83/116(2): 145–152. doi: 10.14735/amcsnn2020145.
4. Headache Classification Committee of the International Headache Society (IHS) The International Classification of Headache Disorders, 3rd edition. Cephalalgia 2018; 38(1): 1–211. doi: 10.1177/0333102417738202.
5. Edvinsson JC, Viganò A, Alekseeva A et al. The fifth cranial nerve in headaches. J Headache Pain 2020; 21(1): 65. doi: 10.1186/s10194-020-01134-1.